

اصل ۲۷ قانون اساسی؛ در تنگنای قوانین پایین دستی

تشکیل اجتماعات بدون حمل سلاح؛ آزاد یا ممنوع؟

سعیده علیپور

صدای ایسن زن، ایسن روزها به گوش بسیاری از ما آشناست؛ زنی خوزستانی که در تاریخ روشانی خیابان، خطاب به مأموران نظامی می‌گوید: «مظاهرات سلمیه، ما آب و زمین مان را می‌خواهیم، آقا چرا تیر می‌اندازی». صدای او مشتاقانه از خروار اعتراضات مسالمت‌آمیزی است که این روزها در خوزستان و بسیاری دیگر از شهرهای کشور از جمله تبریز، تهران جدیدترین نمونه‌ها از این دست تجمع و اعتراض دپروز کسبه خیابان جمهوری در اعتراض به قطع برق است - و... شاهدان هستیم. اعتراضاتی که در پی بحران آب در استان خوزستان مردم عاصی را به خیابان کشاند. اعتراضاتی که به قول زن خوزستانی، مسالمت‌آمیز بود و حتی سنگی هم در دست معترضان نبود. با این حال خیلی زود، این اعتراضات بسا بر خوردهای تند و تیزی مواجه شد که برخی شیوه آن را از سوی نیروهای امنیتی خطا و غیرقانونی و برخی مقابل با آشوب و فرصت‌طلبی براندازان ارزیابی کردند. البته این نخستین بار نیست که تجمعات اعتراضی در گوشه و کنار کشور به رویارویی مردم با نیروهای امنیتی و نظامی منجر می‌شود. در غالب اوقات این تجمعات مسالمت‌آمیز به پایان نمی‌رسد و با تیراندازی همراه با دستگیری و برچسب‌های اغتشاش طلب و

آشوب‌گر و معاند و... به معترضان پایان می‌یابد. بر خوردی که به اعتقاد جامعه‌شناسان و تحلیل‌گران اجتماعی نه تنها کمکی به حل معضلات مورد اعتراض نکرده است، بلکه به افزایش خشم عمومی و کم شدن آستانه تحمل شهروندان نیز منجر می‌شود. شاید توجه به همین نکته سبب شده است که غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس جدید قوه قضائیه، رویکرد جدیدی از خود نشان دهد. او دپروز در صفحه توییتر خود نوشت: «اداستان تهران مأمور شد تا نسبت به آزادی آن دسته از محکومان حوادث آبان ۹۸ که شرایط بخشودگی یا آزادی مشروط دارند، اقدام کند. به رئیس کل دادگستری خوزستان نیز دستور داده شد زمینه آزادی افرادی را که صرفاً به دلیل اعتراض تحت نظر قرار گرفته‌اند، فراهم کند». با این حال بر خوردهای سنگین با معترضان در سال‌های اخیر آنقدر پر رنگ بوده که بسیاری از مردم حق اعتراضی که قانون اساسی برای آنها قائل شده را از یاد برده و برخی با وجود اعتراض به وضعیت موجود، تجمع و تحن را عملی غیرقانونی ارزیابی می‌کنند.

قانون به نفع تجمعات مسالمت‌آمیز است

حدود ۴۲ سال از تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌گذرد. قانونی که در اصل ۲۷ آن آمده است: «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آن که مخمل به میانی اسلام

نباشد، آزاد است». اتفاقاتی که طی روزهای گذشته رخ داده و تجمعاتی که از خوزستان آغاز و به سایر شهرها کشیده شد، بار دیگر موضوع لزوم برگزاری تجمعات قانونی را به سر فصل اظهار نظرهای چهره‌های اجتماعی و سیاسی کشانده است. تجمعاتی که می‌توانند قانونی دیده شود، صدای مردم شنیده شود و دیگر به تشنج و دستگیری نیبجامد. اما چه شده که این اصل اینگونه مخدوش است و عملاً به اجرا در نمی‌آید؟ هر چند در اصل ۲۷ قانون اساسی به صراحت، خودداری از حمل سلاح و مخمل میانی اسلام نبودن، شرط تشکیل تجمعات تعیین شده، با این وجود، برخی قوانین پایین دستی و همچنین تعیین طیفی از اتهامات، منجر به محدودیت‌هایی در اجرایی شدن این اصل قانونی شده است. یکی از این قوانین محدودکننده قانون احزاب و قانون تشکیل تجمعات است. در قانون احزاب آمده است: تنها شکل‌های سیاسی می‌توانند برای برپایی تجمع اعتراضی، صدور مجوز از وزارت کشور را درخواست کنند. همچنین در قانون تشکیل تجمعات هم اخذ مجوز از وزارت کشور الزامی شده و تجمعی که این مجوز را نداشته باشد غیرقانونی تلقی می‌شود. این در حالی است که در قانون اساسی اشاره‌ای به اخذ مجوز از وزارت کشور نشده است. علاوه بر محدودیت‌های قانون احزاب و قانون تشکیل تجمعات، مبهم بودن مفهوم میانی اسلام و اختلافات در تعیین مصادیق آن و همچنین

عمومی و «تشرکاذیب» و... تفسیر شود و گاهی نه! همین ابهام باعث شده اختلافات فراوانی در پرونده بسیاری از فعالان مدنی، فرهنگی و سیاسی به وجود آید.

گام اول برای اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی

در حالی که طی سالیان متمادی، اصل ۲۷ قانون اساسی که از دیدگاه جامعه‌شناسان و سیاست‌ورزان دلسوز، راهی است برای کنترل خشم عمومی، ارتباط منطقی بدنه جامعه با حکومت و کنش سرمایه‌های اجتماعی، به واسطه قوانین پایین دستی محدود و مخدوش شد؛ به طوری که برگزاری مجوز به اخذ مجوز آن هم از سوی گروه‌های خاص محدود و عملاً از حیزانتفاع ساقط شد، در خرداد سال ۹۷ دولت سعی کرد با تعیین محل‌هایی برای برگزاری تجمعات قانونی یک گام به اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی نزدیک شود؛ اصلی که تصریح می‌کند که تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آن که مخمل به میانی اسلام نباشد، آزاد است.

حتی بر اساس پیشنهادهای وزارت کشور و تصمیم دولت، ورزشگاه‌های دستچندی، تختی، معتمدی، آزادی و شهید شیرودی، بوستان‌های گفت و گو، طالقانی، ولایت، پردیسان، هنرمندان، شهر و ضلع شمالی مجلس شورای اسلامی به عنوان محل‌های مناسب تجمع در کلانشهر تهران تعیین شدند. تصمیمی که روی خوشی از سوی نهادهای دیگر به آن نشان داده نشد و نه تنها در شهرهای دیگر بلکه در همین پایتخت هم به اجرا در نیامد.

اردیبهشت سال ۹۸ نیز تلاش دیگری برای احیای اصل ۲۷ قانون اساسی صورت گرفت. گزارش‌ها حکایت از آن داشت که کمیته ویژه کمیسیون شوراها در مجلس شورای اسلامی به دنبال تدوین طرحی هستند که براساس آن برگزاری تجمعات اعتراضی در کشور و همچنین پوشش خبری این تجمعات نیازی به مجوز وزارت کشور نداشته باشند. طرحی که در صحن علنی مطرح نشد و در نطفه خفه شد.

برای تجمع در خواست اجازه کنید!

در حالی که برخی مسئولان می‌گویند برای هر گونه تجمع مسالمت‌آمیزی باید مجوز گرفته شود؛ برخی به استناد تجربیات

حدود ۴۲ سال از تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌گذرد. قانونی که در اصل ۲۷ آن آمده است: «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آن که مخمل به میانی اسلام نباشد آزاد است»

گذشته اعتقاد دارند که اگر درخواستی هم در این باره به وزارت کشور ارائه شود، پاسخ مثبت نخواهد گرفت.

دپروز شهریار حیدری، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در همین باره به این‌ها گفت: «الزاماتی در مدیریت کشور و اصولی تعریف شده در حوزه امنیت داریم. اگر به پدیده‌های اجتماعی توجه نکنیم، این پدیده‌ها به موضوعات سیاسی تبدیل شده و اگر در حوزه سیاسی مدیریت نشود، به موضوعات امنیتی تبدیل می‌شوند. امروز در خوزستان این مشکل اتفاق افتاده، فردا ممکن است در جای دیگر این نگرانی پیش بیاید؛ چون مورد توجه قرار نگرفت و این موضوع تبدیل به مسئله سیاسی و بعد به شکل تجمعات، شعار و مطالبات تنشی بروز پیدا کرده و اکنون به یک موضوع نیمه امنیتی تبدیل شده است.»

با این حال هم او درباره اینکه برخی در حوادث خوزستان آسیب دیده‌اند، گفت: «در مسائل امنیتی ما دو موضوع داریم؛ یکی اینکه یک عده به شکل قانونی مجوز گرفته و تجمع می‌کنند و تحت حفاظت نیروی انتظامی هستند. اما وقتی یک عده‌ای بدون مجوز به خیابان می‌ریزند به جای طرح مطالبات قانونی خودشان اقدام به خرابکاری می‌کنند، قطع به یقین نیروی انتظامی باید آن‌ها را مدیریت کند.»

در روزهایی که مشکلات پر شمار اقتصادی در کنار بیکاری و کرونا و عدم واکنسیناسیون گسترده و البته خشکسالی و قطعی مواد آب و برق؛ خشم عمومی را هر روز بیشتر از قبیل می‌کند، به نظر می‌رسد خویشتن‌داری نخستین اصلی است که سردمداران و نیروهای نظامی و امنیتی باید در مواجهه با مردم آن را در پیش بگیرند، چرا که در غیر این صورت دود بالا گرفتن این خشونت به چشم همه خواهد رفت.

از گوشه و کنار

افزایش چشمگیر آمار مبتلایان و قربانیان کرونا در کشور

بنابر اعلام دپروز مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت؛ طی ۲۴ ساعت اخیر، ۳۱ هزار و ۸۱۴ بیمار جدید مبتلا به کووید ۱۹ در کشور شناسایی و ۳ هزار و ۵۶۶ نفر از آنها بستری شدند. در همین بازه زمانی نیز ۳۲۲ بیمار کووید ۱۹ جان خود را از دست دادند که آمار قابل توجهی نسبت به روزهای اخیر محسوب می‌شود. این در حالی است که تاکنون ۸ میلیون و ۲۴۱ هزار و ۸۵۲ نفر دز اول واکسن کرونا و ۲ میلیون و ۴۲۶ هزار و ۹۹۷ نفر نیز دز دوم را تزریق کرده‌اند و مجموع واکسن‌های تزریق شده در کشور به ۱۰ میلیون و ۶۶۸ هزار و ۵۴۹ دز رسید.

رئیس پلیس راهور شهر تهران: باسک و هر حیوانی که در خودرو باشد برخورد می‌کنیم

رئیس پلیس راهور شهر تهران گفته است که پلیس باسک گردانی در خودرو برخورد می‌کند و این موضوع در دستور کار پلیس است و روزانه با آن برخورد می‌شود و نه فقط باسک که هر حیوانی که داخل خودرو و رها باشد مشمول این برخورد می‌شود. به گفته محمدحسین حمیدی، جابجایی حیوان در خودرو باید راجعه و باکس مخصوص باشد و نباید حیوان در خودرو رها باشد. حمیدی گفت: نه فقط سگ که هر حیوانی که داخل خودرو رها باشد مشمول این برخورد می‌شود چرا که باعث پرت شدن حواس راننده می‌شود.

باز هم هشدار به مشترکان پر مصرف آب تهران

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران اعلام کرد: از ابتدای تیرماه برای ۲۰۰ هزار مشترک بدمصرف و پر مصرف تهرانی یعنی مشترکانی که بیش از دو برابر الگو (۳۰ متر مکعب)، آب مصرف می‌کنند اخطار پیامکی و مکتوب صادر شده و چنانچه میزان مصرف خود را در این مدت کنترل نکرده باشند، در روزهای آینده روزانه بین ۲ تا ۵ ساعت آب این مشترک قطع خواهد شد.

رئیس اداره محیط زیست شهرستان کرمانشاه: تالاب هشیلان تا ۲۰ روز آینده خشک می‌شود

رئیس اداره محیط زیست شهرستان کرمانشاه گفت: تالاب هشیلان تا ۲۰ روز آینده خشک خواهد شد. محمدحسین فلاحتی، با اشاره به تاثیر جدی کاهش بارندگی هابر دبی سراب سیز علی به عنوان منبع اصلی تامین آب تالاب هشیلان، به ایستنا گفت: سراب سیز علی با کاهش قابل توجهی مواجه شده و در آستانه خشک شدن است.

آغاز واکنسیناسیون راننده‌های تاکسی در بوستان ولایت

واکنسیناسیون راننده‌های تاکسی علیه کرونا در بوستان ولایت تهران آغاز شد. بیش از ۸۰ هزار راننده تاکسی در تهران فعالیت می‌کنند و تاکنون بیش از ۴۵۰ راننده تاکسی در این شهر بر اثر کرونا جان باخته‌اند. در مجموع تاکنون ۷۰۰ راننده تاکسی در کشور جان خود را بر اثر ابتلا به کرونا از دست داده‌اند.

۳۰ استان در معرض فرونشست زمین

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، فناوری و بودجه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور گفت: ۳۰ استان کشور در معرض مخاطره فرونشست زمین قرار دارد. زمانی برای آزمون و خطای برنامه‌ریزی در حوزه‌های معدنی و مخاطرات طبیعی زمین‌شناختی نداریم. رضا جدیدی افزود: تنها آسانی که هنوز به طور جدی باید پدیده مواجهه نشده گیلان است، هرچند این خطه نیز معضلات زیست‌محیطی خاص خود را دارد. بیان داشت: پس از پایش فرونشست زمین در اصفهان به این نتیجه رسیدیم که مطرح مذکور را به صورت جدی وارد مرحله ملی کنیم و تصمیم بر این شد که طرح ملی پایش فرونشست با همکاری دستگاه‌های مربوطه اجرا شود. جدیدی گفت: اجرای چنین طرح‌هایی در زمان حاضر دیر شده و برخی مناطق به مراحل فوق بحرانی رسیده‌اند.

پاشیدگی بسیاری از کانون خانواده‌هاست. او گفت: زمانی که سرپرست خانوار صدمه می‌بیند، یعنی نان آور خانواده توان خود را از دست می‌دهد، تمام اعضای خانواده تحت تاثیر مشکل قرار می‌گیرند و با مشکلات عاطفی و روحی و روانی مواجه می‌شوند که ارزش اقتصادی ندارد. برای مواردی از قبیل از هم پاشیدگی کانون خانواده، نبود نان آور برای خانواده، غرامت‌های عاطفی و ... ارزش اقتصادی برای آنان نمی‌توان تعیین کرد.

تصادف و بار عاطفی خانواده

سراج گفت: زوج‌هایی بوده‌اند که تصادفات، مصوبه هیئت وزیران، وزارت کشور به همراه سایر دستگاه‌های مرتبط، «لایحه بازنگری و اصلاح قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» را با رویکرد محرومیت‌های اجتماعی یا کارهای اجباری عام المنفعه برای تخلفات رانندگان خودروها، عابرین و موتور سیکلت‌ها و... در دستور کار قرار داد. سراج افزود: سال گذشته سازمان بهزیستی، در خصوص اصلاح ماده ۲۳ که در آن به بحث هزینه کرد و جوجه حاصل از جریمه‌های رانندگی پرداخته، اختصاص ۱۰ درصد از جوجه حاصل از درآمد جرایم رانندگی را برای حمایت از افراد آسیب دیده ضایعه نخاعی که در اثر تصادف دچار سانحه شدند، پیشنهاد کرد. بعد از بررسی در کمیته‌های تخصصی، درصد پیشنهادی کاهش یافت و در نهایت مبلغ ۱۵۰۰ میلیارد ریال جهت هزینه معلولین شدید و ضایعه نخاعی ناشی از تصادفات رانندگی و پیشگیری از معلولیت به سازمان بهزیستی در سال ۱۴۰۰ اختصاص یافت.

تصادفات و مشکلات اقتصادی خانواده‌ها

مدیرکل امور مراکز توانبخشی و مراقبتی

معلولیت‌هایی که هزینه فراوانی بر خانواده‌ها تحمیل می‌کنند

تصادف، عامل ۴۲ درصد ضایعات نخاعی در ایران

بر اساس اعلام رئیس سازمان مدیریت بحران کشور، سالانه در جاده‌های کشور حدود ۱۷ هزار نفر کشته و ۲۵۰ هزار نفر دچار آسیب می‌شوند که حداقل ۱۰ درصد آنها دچار معلولیت می‌شوند؛ تصادفاتی که از یک سو خسارت‌های جبران‌ناپذیر عاطفی و جسمانی و از سوی دیگر موجب تزلزل کانون خانواده‌ها خواهد شد. طبق گزارش سازمان بهزیستی نیز به طور متوسط سالانه حدود ۲۵۰۰ نفر از افراد در کشور دچار آسیب نخاعی می‌شوند که بیش از ۵۰ درصد آنها از حوادث جاده‌های آسیب می‌بینند. مصطفی سراج، مدیرکل امور مراکز توانبخشی و مراقبتی سازمان بهزیستی کشور با بیان اینکه بر اساس گزارش‌های موجود سازمان، فقدان سیستم‌های محافظتی و ایمنی در خودروها، استاندارد نبودن جاده‌های کشور و مسائل انسانی (مانند رعایت نکردن قانون سه‌عامل بسیار مهمی است که موجب تصادفات افرادی که در سازمان دارای پرونده هستند، شده است، به ایستنا گفت: برای رسیدگی به تخلفات رانندگی بر اساس